

KOLE JAKOVA

BIBLIOTEKA
SHTETIT

? JH -

DRAME

WYBET

E SHTETES

8114-3
721.

KOLË JAKOVA

LULET E SHEGËS

dramë në dy pjesë

19403

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

Tirazhi 2500 kopje

Format 70x100/32

Stazh: 2204-72

KOMBINATI POLIGRAFIK — Shtypshkronja e Re
Tiranë, 1976

PERSONAZHET:

LAJA — kryetare e këshillit, 35-vjeçe.

MANI — vëllai i Lajes, 24-vjeç.

SELIMI — bujk, 45-vjeç.

HAVAJA — gruaja e Selimit, 40-vjeçe.

LULJA — e bija e Selimit, 19-vjeçe.

BEQIR AGA — tregtar i madh, 55-vjeç.

ZENELI — kujdestar i pasurisë së Beqirit, 50-vjeç.

BUDJA — gruaja e Zenelit, 45-vjeçe.

HALILI — kriminel, 35-vjeç.

Katër-pesë partizanë dhe të rinj fshatarë.

Ngjarja zhvillohet në qershor të dyzet e pesës në një fshat shumë afër Shkodrës.

PJESA E PARË

Tabloja e parë

Skena paraqet një vend të qetë, të errësuar nga blerimi. Duken shegët që kanë çelur lule të kuqe, të ndezura. Në sfond duken larg ara e fusha. Në të majtë duket një pus i madh i shtëpisë verore të Beqir agës. Është pus i punuar bukur dhe i mbuluar me tendë rrushi. Afër shegëve Mani ka hapur një gropë ku do të vihet një gur si shenjë se aty është vrarë një njeri. Lulja vjen me një ibrik uji në dorë.

MANI — Ja, edhe kjo punë u krye.

LULJA — U lodhe?

MANI — Se mos bëra ndonjë gjë të madhe.

LULJA — Tani unë do të iki.

MANI — Ku do të shkosh?

LULJA — Më ka ngelë edhe lagjja Bregej pa lajmëruar. Gratë kanë mbledhje të dielën. Vijnë dy shoqe nga Shkodra.

MANI — Ç'thonë gratë, do të mblidhen?

LULJA — Do të mblidhen, thua? Ato mezi që po presin. E di si më tha Zenepja e Dushit kur e lajmërova? Bëjeni mbledhjen në oborr të pallatit të Beqir agës dhe qofsha qyqe po s'e hoqa çarçafin e po nuk kërceva valle që të tundet ky vend!

MANI — E gjora Zenepe! Sa keq ia ka punuar Beqir
aga. E kujt nuk ia ka punuar keq ai katil? (*Lulja
i jep ujë me ibrik*) Laja brenda është?

LULJA — Po.

MANI — Ulu, Lule, rri këtu pranë meje.

LULJA — Jo, Man, se na shikon Laja e është turp.

MANI — E ku do të na shikojë Laja prej andej? Pas-
taj, nga Laja mos ki as frikë as turp. Asaj i vjen
mirë kur na shikon bashkë. Shih sa bukur është
këtu, gjithë blerim. Të pëlqejnë lulet e shegës?

LULJA — Shumë.

MANI — Edhe Sulës së shkretë i pëlqenin. Ai i quante
lulet e revolucionit. Unë i dua këto shegë se kanë
moshën time. I ka mbjellë baba atë vit që lamë
Shkodrën e erdhën këtu në Vulkaj, në shtëpinë ve-
rore të Beqir agës. E mori Beqiri si kopshtar për
bahçen.

LULJA — Latë atë alamet Shkodre e erdhët këtu.

MANI — E si të bënte baba i shkretë! Kopshtin e shtë-
pisë ia mori Beqiri se s'kishte të paguante faizin.
U detyrua nga halli. Prapë nuk jemi larg. Ja ku
është Shkodra, dy hapa. Atë vit linda edhe unë.
Kurse nëna vdiq gjatë lindjes. Laja thotë se baba
u bë si i çmendur. E kishte dashur shumë nënën.
Të nesërmen që varrosi nënën erdhi këtu e mbo-
lli këto shegë.

LULJA — E pse Shegë?

MANI — Sepse nga të gjitha pemët që rriste baba, she-
gët ajo i pëlqente më tepër.

LULJA — I gjori Xhemal, e vranë pikërisht te këto
shegë.

MANI — Edhe atë ditë shegët kishin çelur si sot. U
mbush një vit. Pa ulu, ç'më rri në këmbë si nu-
set e motit.

LULJA — Po na shohin, o Man. (*Ulet*). Mandej, sikur nuk vete. Ju përgatiteni të përkujtoni babën, kurse ti...

MANI — Çfarë unë?

LULJA — Kërkon të të rri afër.

MANI — Ç'të keqe ka? Sot Laja do të të kërkojë te Selimi për mua.

LULJA — Edhe ajo e gjeti ditën.

MANI — E bën nga dëshira që të shohë një dasmë në shtëpinë tonë. Nuk ka faj. Në prag të fitores ajo ngeli vetëm me mua. Unë atë e kam edhe motër edhe nënë. Nënë s'e njoha. Laja më rriti. Baba nuk pranoi kurrsesi të martohet. Atëherë as ajo nuk pranoi martesë dhe zuri këmbën e nënës. Martoi dy motrat që ishin pas saj dhe na rriti mua e Sulën, që ishim më të vegjël. Ti nuk e beson sa të do Laja ty. Po aq sa të dua dhe unë. Çfarë ke?

LULJA — Nuk e di çfarë do të thotë baba. Ai ka hall të martojë Rakipin dhe i vjen koka vërdallë. Sa mirë, thotë, që e morën ushtar se s'kisha me çfarë ta martoja. E po sikur të mos pranojë baba?

MANI — Të grabis.

LULJA — Shumë mirë. Ikim në Shkodër.

MANI — Si, pranon t'i sjellësh shpinën këtij vendi?

LULJA — (*Mendohet*) Jo, nuk e braktis dot Vulkajn. Nuk ndahem dot nga ky vend. Megjithatë Shkodra më pëlqen. Atje njerëzit sikur qeshin e janë gjithnjë të gëzuar.

MANI — Ashtu është, Lule. Jemi kënaqur të dielën kur vajtëm në demonstratë për të kërkuar njohjen e Qeverisë. Sikur nuk kishte ngelur njeri nëpër shtëpia, kaq shumë ishim. Si u sollëm njëherë duke thirrur e duke kënduar vamë në Fushë-Qelë dhe aty ia nisëm valles. Kur vërejmë një punëtor që kishte

hipur në një shtyllë telefoni dhe thërriste me sa zë kishte: «Kërceni, kërceni vëllezër se u bëmë sa mali i Taraboshit!». Të gjithë qeshëm dhe duartrokitëm.

LULJA — Sa bukur e paska thënë.

MANI — Ashtu u bëmë me të vërtetë. Ja, shikoje pallatin e Beqir agës. Ai do të shtetëzohet. E kush do ta gëzojë? Ne bujqit. Do kemi tokë, shtëpi, bagëti.

LULJA — Sa bukur do të jetë.

MANI — Vendi do të zbukurohet. Nuk do të ketë më agallarë, as borxhe. Kriminelët do t'i shfarosim siç i shfarosëm ata trembëdhjetë vetët. Do të dëgjosh prapë këto net.

LULJA — Çfarë do të ndodhë këto net?

MANI — Qepe, është sekret. Tani rri e dëgjo disa udhëzime që na i dhanë në mbledhje, në Shkodër.

LULJA — Çfarë mbledhje?

MANI — Mbledhje partie i thonë, po ti mos i thuaj njeriu. Po të tregoj një të fshehtë. Si unë, si Laja jemi në Partinë Komuniste.

LULJA — Sikur s'e di unë që jeni komunistë.

MANI — Nejse, mos e ço më gjatë. Dëgjo, jemi ca ngushtë për bukë. Kështu na thanë në Shkodër.

LULJA — E mandej?

MANI — Tregëtarët e kanë fshehur drithin. Një depo të madhe e zbuluan në Tophanë. Kam dyshim se ajo kulla e barit mos ka drithë brenda. Edhe Laja kështu mendon. Në kohë të gjermanëve nuk pushonin makinat duke shkarkuar atje. Kështu thonë fshatarët. Ç'djall shkarkonin?

LULJA — Shkarkonin dengje bari. Kështu i ka thënë Zenel Dani babës.

MANI — Se mos tregon Zeneli!... Po kur e ka marrë yt atë në dorëzim kullën e barit?

LULJA — Ka tre muaj.

MANI — Ai s'ka vërejtë gjë?

LULJA — E çfarë do të vërente? Atje janë treqind denge bar.

MANI — Sidoqoftë ai vend duhet kontrolluar. Laja ka vënë ca njerëz që ta kenë kujdes, sidomos natën. Këtë mos ia thua j tyt eti se është ca i leshtë ai. Nuk ia pret më tepër. E sa për barin do të vijë ushtria ta marrë se i duhet për kafshë. Në mbledhje na thanë se tregtarët kanë fshehur mallin e arin. Mirëpo vendi është shkatërruar nga lufta. Nuk është çudi që Beqir aga të ketë fshehur diçka ose në kullë të barit ose në pallat. Pra i mblidh edhe një herë ato të rejat e u thua j t'i bëjnë sytë katër. Duhet parë sidomos lëvizjet e Zenel Danit dhe të Budes. Të shikojnë mirë çfarë njerëzish hyjnë e dalin në pallat.

LULJA — Do ta kem në kujdes. Shoqet më pyesin gjithnjë kur do të ndahen tokat.

MANI — Shpejt do të dalë ligji, u thua j. As dy muaj nuk shkojnë.

LULJA — Po a do t'i marrim tokat që punojmë?

MANI — Çudi e madhe, gjithnjë këtë pyetje bëjnë kudo. Po tokat kush do t'i ndajë? Mos do të vijë të na i ndajë Beqir aga me Zenelin? Laja do të jetë në krye të këtyre punëve bashkë me komunistët dhe me bujqit e varfër.

(Hyn Laja. Lulja menjëherë largohet nga Mani).

LAJA — U turpërua vajza. Çfarë po të përralliste karafili?

LULJA — Po bisedonim punë Lëvizjeje.

- LAJA — Kujdes veç, o Lule, se këtij i lëvizin edhe duart e pastaj ec e merru vesh me Selim Myrton.
- MANI — Jo, moj Laje, se s'ka ndonjë gjë të keqe. Ajo mollë e unë ftua. Ajo më do e unë e dua!
- LAJA — Pusho, more pallavesh. Kur na u bëre edhe ti kaq këndes? E turpërove vajzën. (*Shikon gropën*). Mirë. Tani ejani të shkojmë në shtëpi se po ju gjen Selimi bashkë e bën namin. (*Lules*) Si duket Selimi? Si e ka syrin nga ajo anë?
- LULJA — Si të them, o Laje. Rri i heshtur si gjithnjë.
- LAJA — I foli gjë Havaja?
- LULJA — Jo. Kam frikë, thotë, se e prish fare.
- LAJA — Nejse, do t'i flas unë sot. Ia mban akoma ca zinë Beqir agës. E ka ca kokën me nyje. Do punë për t'u gdhendë. Po do t'ia mbushim mendjen. Të foli gjë Mani për tregtarët, për kullën e barit, për pallatin?
- LULJA — Më foli.
- LAJA — Ju të rejat mund të bëni shumë punë. Ti duhet të shkosh me tët atë në kullë e të vëresh si domos për drithë. Po jo vetëm për drithë...
- LULJA — Do të vete patjetër. Po vajzat kërkojnë të vish ti e t'u flasësh.
- LAJA — Kur mund t'i mbledhësh?
- LULJA — Kur të jesh ti e lirë.
- LAJA — Sot kam mbledhjen e këshillit, mbledhjen e agjitorëve... Ejani sonte në shtëpinë time. Nuk është Mani. Mirë?
- LULJA — I sjell unë të gjitha.
- LAJA — E solli gurin yt atë?
- LULJA — Po, e ka te shtëpia. Do ta bjerë vetë këtu. (*Dalin. Hyn Zeneli, i cili shikon gropën me çudi, mandej i bën me dorë Budes, e cila vjen me një kovë, gjoja për të mbushur ujë në pus*)